

Tentissä saa käyttää laskinta ja YHTÄ A4-kokoista, KÄSIN KIRJOITETTUA LUNTTILAPPUA, ei tuloste/kopio. Muu kirjallinen materiaali kielletty.

Tehtävä 1

Vastaa seuraaviin väittämiin joko oikein (O) tai väärin (V). Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä vastauksesta miinuspisteen. Vastaamatta jätetystä kohdasta saa 0 pistettä. **Jos väittäminen on mielestäsi väärin, perustele lyhyesti tai korjaa väittäminen.** Kirjoita vastaukset allekkain tehtäväpaperiisi, myös tyhjät kohdat.

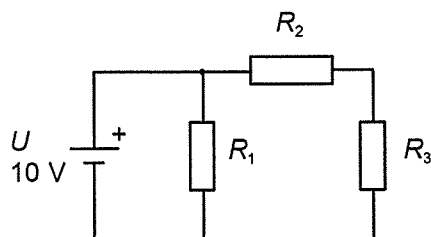
- Sulautetulla järjestelmällä tarkoitetaan yleisesti lähes mitä tahansa järjestelmää, jonka "älynä" toimii jokin prosessori.
- Transistorin keksimisestä on myönnetty fysiikan Nobel-palkinto
- TV:n kaukosäädin on yksinkertainen esimerkki optisesta tiedonsiirrosta jossa kaukosäädin lähettää digitaalisesti koodatun pulssin IR-valona vastaanottimelle, joka tulkitsee koodin tietyn näppäimen painallukseksi
- Verkkajännitteen keskiarvo Suomessa on 0 V.
- Aurinkopaneeli on yksi puolijohteiden ja pn-liitoksen sovelluksista
- Piirilevyille voidaan laittaa nykyisin jopa kymmeniä miljoonia yksittäisiä transistoreja
- Transistoria käytetään kytkimenä esimerkiksi hissien nopeutta säätelevässä invertterissä
- Kun pn-liitoksen yli on estosuuntainen jännite, vain minimaalinen vuotovirta kulkee pn-liitoksen läpi, ideaalitapauksessa virtaa ei kulje lainkaan
- Kirchhoffin virtalain mukaan piirissä kulkevien virtojen summa on nolla
- Kovalentti sidos puolijohteessa tarkoittaa kovametallin (esim. komponentin jalka) liittämistä puolijohdemateriaaliin

Tehtävä 2

Laske kuvan 1 kytkennästä:

- Kytkenän kokonaisresistanssi
- Jännitelähteestä U otettava virta
- Jännitelähteestä U otettava teho
- Vastuksien yli olevat jännitteet
- Vastuksen R_3 jännite desibeleissä suhteessa jännitelähteen U jännitteeseen

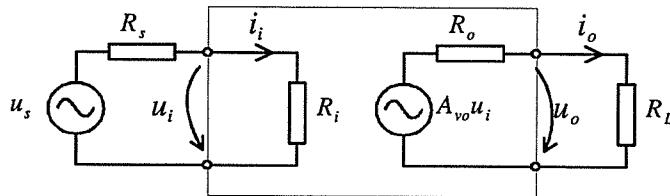
$$R_1 = 10 \Omega, R_2 = 4 \Omega, R_3 = 6 \Omega.$$

Kuva 1

Tehtävä 3

Seuraava kuva 2 esittää yksinkertaista vahvistinmallia. Laske kytkennän lähtöjännite u_o , kun $u_s = 1\text{V}$, $R_s = 100\ \Omega$, $R_i = 10\ \text{M}\Omega$, $R_o = 10\ \Omega$, $R_L = 1\ \text{k}\Omega$ ja $A_{vo} = 10$. Mikä on kytkennän jännitevahvistus $A = u_o / u_i$? Ilmoita vahvistus myös desibeleissä.

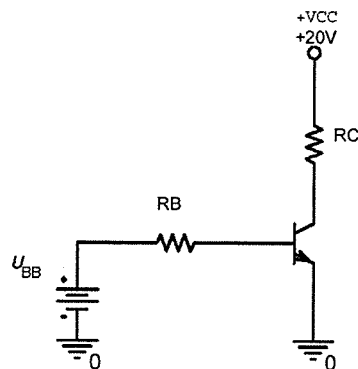
Kuva 2.

Tehtävä 4

Määritä kuvan 3 kytkennän toimintapisteen virrat I_{BQ} ja U_{CEQ} . Määritä lisäksi transistorin toimintamoodi (kyllästys, aktiivimoodi vai sulkutila), kun kannan jännite U_{BB} on:

- 10V
- 3V
- 1V

Transistorin virtavahvistus $\beta = 100$, käyttöjännite $V_{CC} = 20\ \text{V}$, vastukset $R_B = 8\ \text{k}\Omega$ ja $R_C = 20\ \text{k}\Omega$.

Kuva 3

BONUS (max. 2 p)

Kuvalle lyhyesti omin sanoin pn-liitoksen toiminta, voit käyttää apuna kuvaa

$$U_T = \frac{kT}{q} \approx \frac{T}{11600} \approx 26\text{mV} (T = 300\text{K})$$